

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 דְלַעֲלֵא התעוררות מלמעלה, מצד הקדוש-ברוך-הוא הוא גְבוּהַ  
 2 וְנַעֲלָה יוֹתֵר מִמָּה שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא-דְלַתְמָא  
 3 התעוררות מלמטה, מצד האדם. וְזֶהוּ שֶׁאָמַר הַקָּב"ה לְאַהֲרֹן לְאַחַר  
 4 שֶׁחֲלָשָׁה רַעְתוּ עַל כֵּךְ שֶׁלֹּא הִשְׁתַּתֵּף עִם הַנְּשִׂאִים בְּקַרְבְּנוֹת שֶׁלֹּהֵם "שִׁלְךָ

43 הרבה עקרונות נפקדו עמה הרבה חרשים נתפקחו הרבה סומים נפתחו הרבה  
 44 שוטים נשתפו. נאמר כאן עשייה ונאמר להלן [במגילת אסתר] והנחה למדינות  
 45 עשה מה עשייה שנאמרה להלן ניתן דורייה [דרור וחופש] לעולם אף עשייה  
 46 שנאמרה כאן דורייה לעולם. ור' לוי אמר הוסיפה על המאורות. נאמר כאן

עשייה עשה לי, ונאמר להלן ויעש  
 48 אלוקים את שני המאורות. וְעַל-  
 49 דְרָךְ-זֶה כֶּסֶם שְׂכָאֵר שֶׁרָה נִפְקְדָה  
 50 הדבר פעל תוספת אור על המאורות  
 51 כך גם בְּאַהֲרֹן, שֶׁעַל-יְדֵי  
 52 עֲבוּדְתוֹ בְּהַדְלָקַת הַנְּרוֹת שֶׁהֵם  
 53 כְּנֶגֶד הַמְּאֹרוֹת<sup>30</sup>, נַעֲשֶׂה  
 54 הוֹסֵפָה עַל הַמְּאֹרוֹת, היינו  
 55 תוספת לגבי מצב המאורות כשנבראו.  
 56 וממשיך ומבאר על פי חסידות תוכן  
 57 עניין התוספת שהוסיפו נרות המנורה  
 58 על המאורות שנבראו בששת ימי  
 59 בראשית.

וְהַעֲנִין בְּזֶה<sup>31</sup>, דְּבַתְּחִלָּה  
 60 בתחילת דברי התורה על בריאת  
 61 המאורות כתיב "וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים  
 62 אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת הַגְּדוֹלִים",  
 63 והשמש והירח היו שוים וְאַחֲרֵי-כֵן  
 64 כְּתִיב "אֶת הַמְּאֹר הַגְּדוֹל גוֹ'  
 65 וְאֶת הַמְּאֹר הַקָּטָן", לְפִי  
 66 שֶׁקְטַרְגָּה הִלְכָּנָה כו'<sup>32</sup>, וכמו  
 67 שפירש רש"י על הכתוב 'המאורות  
 68 הגדולים': "שוים נבראו, ונתמעטה  
 69 הלבנה על שקטרגה ואמרה אי אפשר  
 70 לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד".  
 71 וְהִנֵּה, שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת  
 72 הַגְּדוֹלִים עַל פִּי פְּנִימִיּוֹת הַדְּבָרִים  
 73 הֵם שְׁנֵי הַשָּׁמֹת הַקְּדוּשִׁים הַיְוִי'  
 74 וְאֱלֹקִים, וְהִינוּ, שֶׁהַתַּפְּשׁוּת  
 75 וְהַתְּגַלּוּת הֵינּוּ גִלּוּי אֹר הַגְּדוֹלָה  
 76 שֶׁל שֵׁם הַיְוִי' הָאֹר הַבְּלִי-גָבֹל  
 77 הֵיא עַל-יְדֵי שֵׁם אֱלֹקִים  
 78 שְׁעִינּוּ צִמְצוּם וְהַגְּבֵלָה דְנִקְאָ כִי שֵׁם  
 79 הוִי' מִצַּד עֲצֻמוֹ לֹא יִכּוֹל לְהַתְּגַלּוֹת  
 80 לְעוֹלָמוֹת וְנִבְרָאִים מוֹגְבִּלִים, וְנִמְצָא

81 שלמעשה שני המאורות מאירים ביחד ומצד זה שניהם כאחד הם 'מאורות  
 82 הגדולים'. וְעֵנִין מִיעוּט הִלְכָּנָה לְהִיּוֹת מְאֹר הַקָּטָן הַמְּאִיר פָּחוֹת  
 83 מֵהַשֶּׁמֶשׁ, הַמְּאֹר הַגְּדוֹל, מוֹרָה עַל הַעֲלָם וְהַתְּסַתֵּר וְהַצְּמִצּוּם  
 84

5 הדלקת המנורה גְּדוּלָה מִשְׁלָהֵם  
 6 קרבנות הנשיאים, שֶׁאֲתָה אַהֲרֹן  
 7 מְדַלֵּק וּמְטִיב אֶת הַנְּרוֹת",  
 8 והדלקת המנורה יותר גדולה ויותר  
 9 חשובה מקרבנות הנשיאים כִּי עַל-  
 10 יְדֵי קְרִבְנוֹת הַנְּשִׂאִים נַעֲשִׂית  
 11 רַק הַעֲלִיָּה מִבְּרִיאַה-יְצִירָה-  
 12 עֲשִׂיָּה לְאַצִּילוּת, ולא למעלה מזה  
 13 וּבְאֹפֶן שֶׁל אֲתַעְרוּתָא-  
 14 דְלַתְמָא התעוררות מצד האדם שהיא  
 15 מוּגְבֵלַת לְפִי כּוּחוֹ שֶׁל הָאָדָם, מֵה-  
 16 שֶׁאֵין-בֶּן עַל-יְדֵי הַדְּלָקַת  
 17 הַנְּרוֹת נַעֲשִׂית הַעֲלִיָּה  
 18 בְּאַצִּילוּת וְלִמְעָלָה מְאַצִּילוּת,  
 19 וּבְאֹפֶן שֶׁל אֲתַעְרוּתָא-  
 20 דְלַעֲלֵא התעוררות מלמעלה, מצד  
 21 הקדוש-ברוך-הוא, הַנְּעִלִית עַל  
 22 הַתְּעוֹרוֹת מִלְּמַטָּה, מִצַּד הָאָדָם.

23 (ג) וּמִמְשִׁיךְ בְּכַתוּב אַחַר שֶׁנִּאֲמַר  
 24 'דְּבַר אֵל אַהֲרֹן וְאִמְרַת אֵלָיו, בַּהֲעוֹלָתְךָ  
 25 אֶת הַנְּרוֹת' "וַיַּעַשׂ בֶּן אַהֲרֹן"  
 26 וְגוֹ', וּמִבְּאֵר בְּ'אֹר הַתּוֹרָה'<sup>26</sup>  
 27 לְאִדְרָמוֹר' הִצְמַח צִדְק' שֶׁעֲנִין  
 28 עֲשִׂיָּה זֹו שֶׁל יַעֲשֶׂה כֵן אַהֲרֹן' הוּא  
 29 כְּעֵנִין הַעֲשִׂיָּה שֶׁאָמְרָה  
 30 בְּשֵׁרָה, 'וַתֹּאמֶר שְׂרָה צָחַק  
 31 עָשָׂה לִי אֱלֹקִים"<sup>27</sup>, שֶׁעַל זֶה  
 32 דְרָשׁוּ רַז"ל<sup>28</sup> שֶׁהוֹסִיפָה שֶׁרָה  
 33 עַל הַמְּאֹרוֹת שֶׁבָרָא הַקְּדוּשִׁים-בְּרוּךְ-  
 34 הוּא בִּשְׁשַׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית (נִאָּמַר  
 35 כָּאֵן בְּשֶׁרָה עֲשִׂיָּה, "עָשָׂה לִי",  
 36 וְנִאָּמַר לְהֵלֶן בְּמֵאוֹרוֹת "וַיַּעַשׂ  
 37 אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרוֹת  
 38 הַגְּדוֹלִים"<sup>29</sup>), וּבִלְשׁוֹן הַמִּדְרָשׁ:  
 39 'וַתֹּאמֶר שֶׁרָה צָחַק עָשָׂה לִי אֱלֹקִים.

40 ר' ברכיה בר' יהודה רבבי סימון בשם רבי שמואל רבבי יצחק: ראובן בשמחה  
 41 שמעון מה איכפת ליה, כך שרה נפקדה אחרים מה איכפת להם [ואם כן,  
 42 מדוע אמרה שרה 'כל השומע יצחק לִי'] אלא בשעה שנפקדה אמנו שרה

(26) שם ע' של ואילך. (27) וירא כא, ו. (28) ב"ר פנ"ג, ת. (29) בראשית א, טז. (30) ראה במדב"ר פ"ב, יג. (31) אוה"ת שם. וראה גם ד"ה בהעלותך את הנרות תר"ל. תרל"ד. עטר"ת. תשל"ד (סה"מ תר"ל ע' קסז ואילך. תרל"ד ע' רכו ואילך. עטר"ת ע' תלג ואילך. תורת מנחם - סה"מ סיון ע' שסח ואילך.) (32) פירש"י בראשית שם.